

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S Ú H R N N Á S P R Á V A

o výsledku kontroly

dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom vo vybraných organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC

Predkladá

Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

1. Súhrnnú správu o výsledku kontroly

Bratislava január 2015

Zhrnutie

Hospodárenie s verejnými zdrojmi je celospoločensky významná téma, ktorá sa v súčasnom období dotýka každého občana Slovenskej republiky.

Z tohto dôvodu sa Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v rámci trojročného plánu kontrolnej činnosti na roky 2012 - 2014 zameriaval tiež na kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom vo vybraných organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti vyššieho územného celku.

Predmetom kontrolnej akcie bol rozpočet, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom a preverenie vnútorného kontrolného systému vo vybraných rozpočtových a príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť a zistiť stav hospodárenia a využívania verejných prostriedkov a majetku vybraných rozpočtových a príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC, preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrola bola vykonaná v 19 rozpočtových a príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov, a to: Športové gymnázium Trenčín, Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Stredná odborná škola v Lučenci, Domov pre seniorov Stará Ľubovňa, Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Senica, Gymnázium Žilina, Technická akadémia Zvolen, Stredná odborná škola Bratislava, Stredná odborná škola automobilová Bratislava, Stredná priemyselná škola Myjava, Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Obchodná akadémia Martin, Stredná zdravotnícka škola Košice, Stredná zdravotnícka škola Žilina, Stredná zdravotnícka škola Trnava, Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky, Považská knižnica v Považskej Bystrici, Malokarpatské múzeum v Pezinku a Malokarpatská knižnica v Pezinku.

Kontrolovaným obdobím bol rok 2013 a v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

V kontrolovaných subjektoch boli vo všetkých preverovaných oblastiach zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov:

Kontrolou správnosti financovania, dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami bolo zistené **porušenie finančnej disciplíny** v štyroch kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 55 853,29 eur, a to úhrada preddavkov v rozpore so zákonom, použitie verejných prostriedkov nad rámec zákona o cestových náhradách, financovanie technického zhodnotenia dlhodobého hmotného majetku z bežných výdavkov, prekročenie rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené v ôsmich subjektoch pri nesprávnom triedení výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, ďalej v troch príspevkových organizáciách, ktoré netvorili za kontrolované obdobie rezervný fond z výsledku hospodárenia, jeden subjekt započítal do výsledku hospodárenia aj príjmové finančné operácie.

Nedostatky a porušenia **zákona o verejnom obstarávaní** boli zistené pri zadávaní zákaziek na dodanie tovarov, poskytnutie služieb a na uskutočnenie stavebných prác v siedmich prípadoch. Kontrolované subjekty nezverejňovali zadávanie zákaziek v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, neevidovali všetky doklady a neuchovali dokumentáciu z verejného obstarávania, určili predpokladanú hodnotu zákazky s daňou z pridanej hodnoty, uzavreli zmluvu pred termínom stanoveným zákonom, v jednom prípade subjekt nevykonával verejné obstarávanie na dodávku elektrickej energie.

V **oblasti účtovníctva** kontrolované subjekty najčastejšie nedodržiavali platné postupy účtovania, nerozlíšili vo viacerých prípadoch náklady z časového hľadiska, nevedli účtovníctvo správne, úplne a preukázateľne, oneskorene vyhotovovali účtovné doklady, resp. účtovné doklady neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, nevedli obstaraný majetok v účtovníctve alebo ho vykazovali v nesprávnej výške, nesprávne inventarizovali majetok, netvorili opravné položky k pohľadávkam a rezervy na odchodné a životné jubileá, v dvoch prípadoch v poznámkach k účtovnej závierke neuviedli všetky povinné náležitosti.

Pri kontrole správnosti a úplnosti **evidencie majetku** boli zistené viaceré nedostatky, ktoré sa týkali zákona o účtovníctve, zákona o dani z príjmov, zákona o majetku VÚC a zákona o katastri nehnuteľností.

Kontrolou nakladania s majetkom bol v ôsmich subjektoch zistený rozpor so zákonom o majetku VÚC, platnými zásadami hospodárenia zriaďovateľa, zákonom o nájme a podnájme nebytových priestorov, Občianskym zákonníkom. Kontrolované subjekty neuplatňovali právo na úroky z omeškania, nekonali v prípadoch vymáhania pohľadávok, nájomné zmluvy neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, v jednom prípade uzatvorenie zmluvy o energetických službách spôsobilo, že si kontrolovaný subjekt nemohol plniť v plnej miere povinnosti správcu majetku zvereneného do správy zriaďovateľom.

Nezverejnenie, nesprávne alebo neúplné zverejnenie povinných informácií **podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám** bolo zistené v 10 prípadoch. Zároveň došlo vo viacerých kontrolovaných subjektoch k nedodržaniu Občianskeho zákonníka.

Nesprávne, žiadne alebo formálne vykonávanie predbežnej finančnej kontroly, a tým **rozpor so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite** bolo zistené v deviatich subjektoch. V dvoch kontrolovaných subjektoch boli zistené nedostatky tiež pri výkone priebežnej finančnej kontroly.

Kontrolou **obsahu zriaďovacích listín** a ich dodatkov bolo v piatich prípadoch zistené, že neobsahovali všetky náležitosti v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Kontrolou **vykonávania podnikateľskej činnosti** neboli zistené nedostatky.

Kontrolované subjekty prijali na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov celkom 119 opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR monitorovať a vyhodnocovať.

NKÚ SR zároveň dal jednotlivým subjektom v rámci kontrolnej akcie 24 odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov.

**Súhrnná správa
o výsledku kontroly**

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť a zistiť stav hospodárenia a využívania verejných prostriedkov a majetku vybraných rozpočtových a príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC, preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Predmetom kontrolnej akcie bol rozpočet, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom a preverenie vnútorného kontrolného systému vo vybraných rozpočtových a príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC.

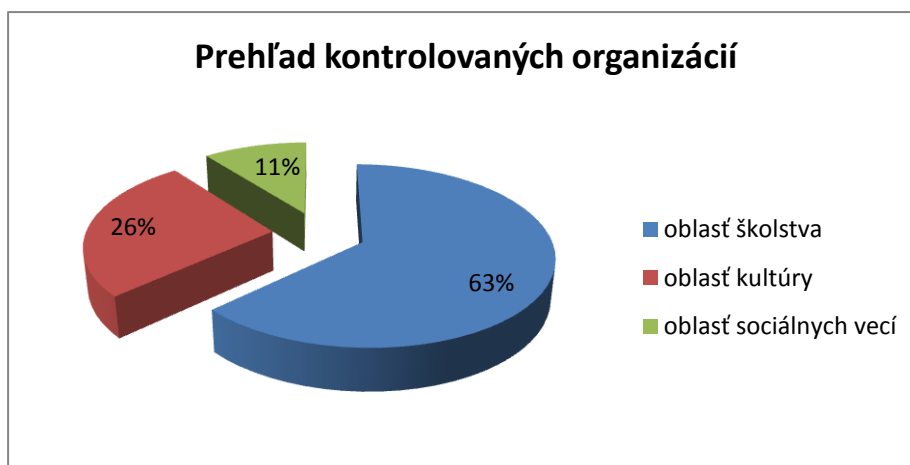
Kontrolovaným obdobím bol rok 2013 a v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

Kontrola bola vykonaná v 19 organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti ôsmich samosprávnych krajov. Kontrolovanými subjektmi boli:

- Športové gymnázium Trenčín,
- Divadlo Andreja Bagara v Nitre,
- Stredná odborná škola v Lučenci,
- Domov pre seniorov Stará Ľubovňa,
- Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Senica,
- Gymnázium Žilina,
- Technická akadémia Zvolen,
- Stredná odborná škola Bratislava,
- Stredná odborná škola automobilová Bratislava,
- Stredná priemyselná škola Myjava,
- Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne,
- Obchodná akadémia Martin,
- Stredná zdravotnícka škola Košice,
- Stredná zdravotnícka škola Žilina,
- Stredná zdravotnícka škola Trnava,
- Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky,
- Považská knižnica v Považskej Bystrici,
- Malokarpatské múzeum v Pezinku,
- Malokarpatská knižnica v Pezinku.

Preverených bolo osem rozpočtových organizácií a 10 príspevkových organizácií, jeden kontrolovaný subjekt (Stredná priemyselná škola Myjava) z dôvodu zlúčenia viacerých subjektov prešiel z formy rozpočtovej organizácie na príspevkovú formu.

Z oblasti školstva bolo preverených dvanásť organizácií (gymnaziá, stredné školy), päť z oblasti kultúry (knižnice, divadlo a múzeum) a dve z oblasti sociálnych vecí (domov sociálnych služieb a domov pre seniorov).

Vykonanou kontrolou boli v 18 prípadoch zistené nedostatky a vypracované protokoly o výsledku kontroly. V kontrolovanom subjekte Obchodná akadémia Martin nedostatky neboli zistené, vypracovaný bol záznam o výsledku kontroly.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecná časť

Kontrolovanými subjektmi boli rozpočtové a príspevkové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov, konkrétne dve gymnáziá, desať stredných, resp. stredných odborných škôl, dve zariadenia sociálnych služieb, tri knižnice, divadlo a múzeum. Vo väčšine prípadov išlo o organizácie v pôsobnosti orgánov miestnej štátnej správy, ktoré prešli do zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov s účinnosťou od 01.07.2002 v zmysle zákona o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky. Štatutárnym orgánom preverovaných subjektov bol vo všetkých prípadoch riaditeľ.

Rozpočtové a príspevkové organizácie boli zriadené v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy na plnenie úloh príslušných vyšších územných celkov vyplývajúcich z osobitných predpisov a tieto vydali o ich zriadení zriaďovaciu listinu.

Kontrolou obsahu zriaďovacích listín a ich dodatkov bolo v piatich prípadoch zistené, že neobsahovali vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý organizácia spravuje, čo nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v prípadoch stredných škôl tiež v súlade so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve. Išlo o Strednú priemyselnú školu Myjava, Strednú zdravotnícku školu Trnava, Technickú akadémiu Zvolen, Športové gymnázium Trenčín a Verejnú knižnicu Michala Rešetku v Trenčíne.

V prípadoch Športového gymnázia Trenčín a Strednej priemyselnej školy Myjava zriaďovacie listiny neobsahovali tiež dátum a číslo rozhodnutia ministerstva o zaradení do siete, čo nebolo v súlade so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami bola zameraná najmä na súlad s rozpočtovými pravidlami, zákonom o účtovníctve, na dodržanie postupov pri verejnom obstarávaní a na dodržiavanie pravidiel pri vykonávaní podnikateľskej činnosti.

Zostavenie, schválenie, zmeny a plnenie rozpočtu

Preverované **rozpočtové organizácie** boli svojimi príjmami a výdavkami zapojené na rozpočet príslušného VÚC. Hospodárili samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré im určil zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu. Zostavovali svoj rozpočet príjmov a výdavkov. Úpravy rozpočtu vykonávali jednotlivé VÚC ako zriaďovatelia v priebehu roku, pričom jednotlivé zmeny boli kontrolovanými subjektmi zapracovávané do finančných výkazov k stanoveným termínom. Kontrolou v uvedenej oblasti neboli zistené nedostatky.

Celkové skutočné výdavky za osem preverovaných rozpočtových organizácií boli vo výške 11 267 090,00 eur. Prehľad skutočného čerpania výdavkov rozpočtových organizácií k 31.12.2013 je uvedený v nasledovnej tabuľke a grafe.

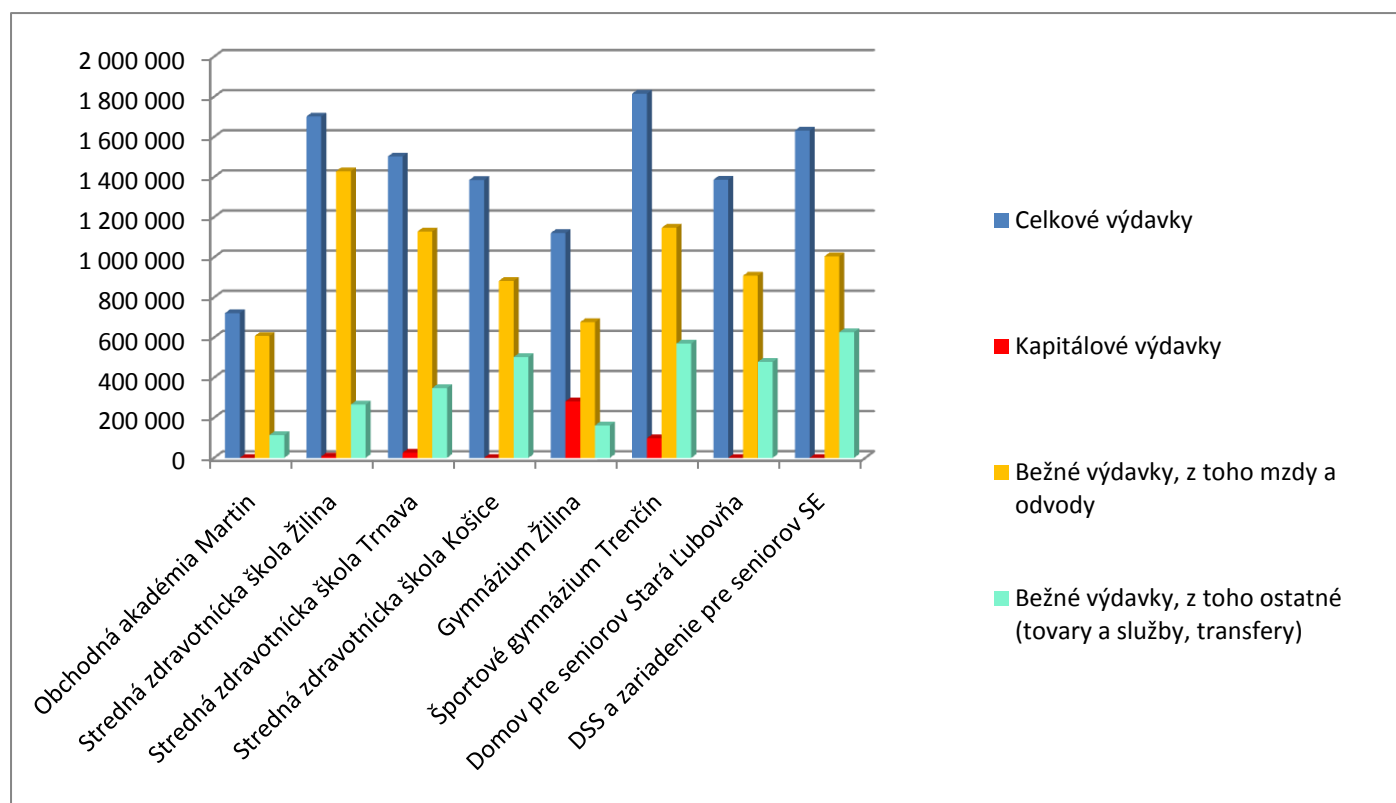
Tabuľka č. 1

v eur

Kontrolovaný subjekt	Celkové výdavky	Kapitálové výdavky	Bežné výdavky, z toho	
			Mzdy a odvody	Ostatné (tovary a služby, transfery)
Obchodná akadémia Martin	721 822	0	607 848	113 974
Stredná zdravotnícka škola Žilina	1 701 954	7 218	1 428 843	265 893
Stredná zdravotnícka škola Trnava	1 502 616	26 000	1 128 401	348 215
Stredná zdravotnícka škola Košice	1 385 441	0	882 598	502 844
Gymnázium Žilina	1 120 897	282 013	676 869	162 014
Športové gymnázium Trenčín	1 815 439	97 837	1 147 326	570 276
Domov pre seniorov Stará Ľubovňa	1 387 024	0	908 606	478 419
DSS a zariadenie pre seniorov SE	1 631 897	0	1 005 101	626 796
Spolu	11 267 090	413 068	7 785 592	3 068 431

Graf č. 1

v eur

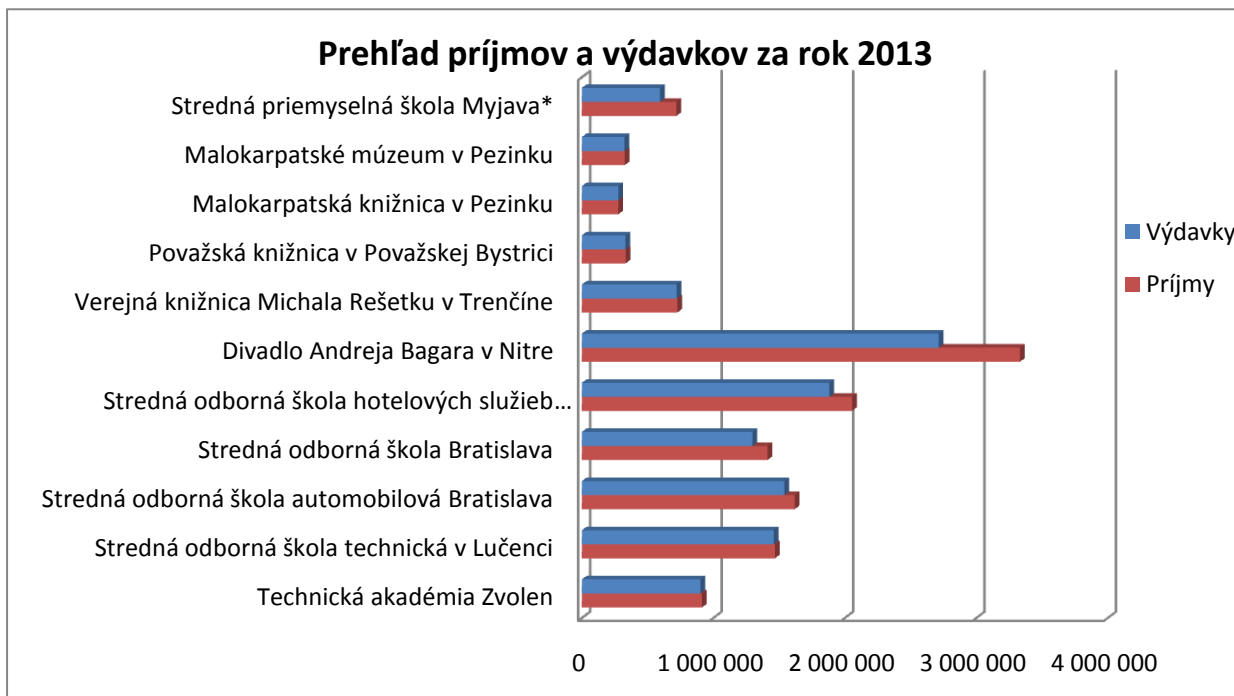

Preverované **príspevkové organizácie** boli podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy povinné hospodáriť podľa svojich rozpočtov výnosov a nákladov. Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ani iný všeobecne záväzný právny predpis neupravoval proces zostavenia a zmien rozpočtu výnosov a nákladov. Povinnosť zostaviť rozpočet príjmov a výdavkov pre príspevkové organizácie zo zákona nevyplývala napriek skutočnosti, že príspevkové organizácie boli povinné dodržiavať pravidlá rozpočtového hospodárenia.

Prehľad o skutočných príjmoch a výdavkoch, skutočných nákladoch a výnosoch k 31.12.2013 preverených príspevkových organizácií je uvedený v nasledovných grafoch.

Graf č. 2

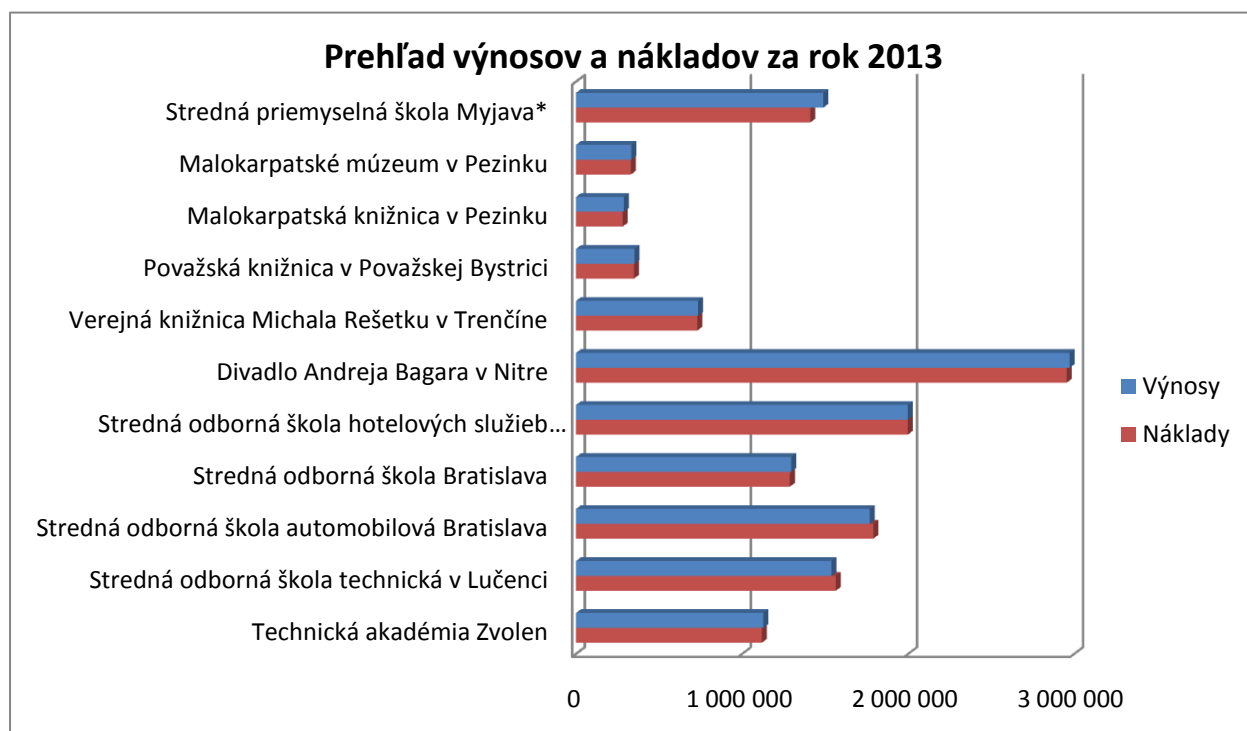
v eur

Graf č. 3

*údaj po zlúčení za príspevkovú org.

v eur

NKÚ SR zistil, že Stredná odborná škola v Lučenci započítala do výsledku hospodárenia aj príjmové finančné operácie, čím nekonala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Správnosť financovania, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť pri používaní verejných prostriedkov

Na vybraných dokladoch v celkovej sume 1 876 183,00 eur bola preverená správnosť triedenia príjmov a výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, dodržiavanie pravidiel rozpočtového hospodárenia a finančnej disciplíny pri vynakladaní verejných prostriedkov, dodržiavanie pravidiel a povinností pri hospodárení rozpočtových a príspevkových organizácií.

Porušenie finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené v štyroch kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 55 853,29 eur, a to z dôvodu:

- nedodržania ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami v sume 17 274,13 eur. Stredná zdravotnícka škola Košice financovala technické zhodnotenie dlhodobého hmotného majetku v uvedenej sume z bežných výdavkov;
- úhrady preddavkov v sume 3 056,82 eur v rozpore s týmto zákonom (Stredná zdravotnícka škola Košice, Stredná zdravotnícka škola Trnava a Stredná odborná škola Bratislava);
- použitia verejných prostriedkov nad rámec zákona o cestovných náhradách, ktorým došlo k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov v sume 22,34 eur (Stredná zdravotnícka škola Košice). Protiprávny stav bol v tomto prípade v priebehu výkonu kontroly odstránený vrátením finančných prostriedkov;
- prekročenia rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov v sume 35 500,00 eur, kedy sa Stredná odborná škola technická Lučenec zmluvne zaviazala k úhradám finančných prostriedkov na služby autobusovej dopravy na dobu troch rokov alebo do vyčerpania určenej sumy, pričom finančné prostriedky neboli v plnej miere kryté rozpočtom na daný rok a mohli zaťažiť aj rozpočet na dva nasledujúce roky.

Kontrolou bolo zistené nesprávne triedenie výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie v ôsmich subjektoch, a to v Strednej odbornej škole hotelových služieb a obchodu Nové Zámky, Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne, Domove pre seniorov Stará Ľubovňa, Technickej akadémii Zvolen, Strednej priemyselnej škole Myjava, Športovom gymnáziu Trenčín, Strednej zdravotníckej škole Trnava a Strednej zdravotníckej škole Košice.

Nedodržaním správneho zatriedenia výdavkov na položky ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie bol porušený zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň Opatrenie MF SR.

Malokarpatské múzeum v Pezinku, Malokarpatská knižnica v Pezinku a Stredná odborná škola Bratislava netvorili za kontrolované obdobie rezervný fond z výsledku hospodárenia, čím nepostupovali v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Preverením podmienky zriadenia organizácií na plnenie úloh VÚC vyplývajúcich z osobitných predpisov neboli zistené nedostatky.

V príspevkových organizáciách bol preverený podiel tržieb na nákladoch v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Kontrolou bolo vo všetkých prípadoch zistené, že podiel tržieb na výrobných nákladoch organizácie bol nižší ako 50 % a všetky príspevkové organizácie boli na rozpočet svojho zriaďovateľa zapojené príspevkom, čím boli dodržané základné podmienky pre právnu formu príspevkových organizácií.

Správnosť vedenia účtovníctva a zostavenia účtovnej závierky

Na vybraných dokladoch bolo preverené dodržiavanie platných postupov účtovania, účtovanie a vykazovanie účtovných prípadov v období, s ktorým časovo a vecne súvisia, náležitosti účtovných dokladov a správnosť, úplnosť, preukázateľnosť a zrozumiteľnosť vedenia účtovníctva.

Kontrolou boli zistené nasledovné porušenia zákona o účtovníctve:

Platné postupy účtovania neboli dodržané v siedmich kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 23 381,80 eur (Stredná priemyselná škola Myjava, Stredná odborná škola Lučenec, Stredná zdravotnícka škola Trnava, Športové gymnázium Trenčín, Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Domov pre seniorov Stará Ľubovňa, Stredná zdravotnícka škola Košice).

V Považskej knižnici v Považskej Bystrici, Strednej priemyselnej škole Myjava, Športovom gymnázium Trenčín, Technickej akadémii Zvolen, niektoré účtovné doklady neobsahovali predpísané náležitosti.

Stredná priemyselná škola Myjava, Stredná odborná škola technická v Lučenci, Stredná zdravotná škola Košice, Športové gymnázium Trenčín nerozlíšili vo viacerých prípadoch náklady z časového hľadiska a nezaúčtovali účtovné doklady do obdobia, s ktorým časovo a vecne súviseli.

Niektoré účtovné doklady neboli zaúčtované správne, úplne, preukázateľne v Strednej odbornej škole Bratislava, kde bolo zistené, že subjekt viedol v účtovníctve nezúčtované preddavky z predchádzajúcich rokov v sume 573,17 eur, Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky vyplatila výdavok z pokladne v sume 63,56 eur, pričom vyúčtovanie neobsahovalo preukázateľný účtovný záznam, ktorý by priamo alebo nepriamo dokazoval skutočnosť o nákupe tovaru.

Oneskorené vyhotovovanie účtovných dokladov bolo zistené v Strednej priemyselnej škole Myjava.

Malokarpatské múzeum v Pezinku vykazovalo na účte obstarania dlhodobého majetku projektovú dokumentáciu z roku 2002 v sume 1 792,47 eur, pričom išlo o zmarenú investíciu. Múzeum o odpise zmarenej investície neúčtovalo.

Stredná zdravotnícka škola Košice neúčtovala o tvorbe rezerv na odchodné a životné jubileá a Športové gymnázium Trenčín netvorilo opravnú položku k pohľadávkam po lehote splatnosti.

Stredná zdravotnícka škola Košice obstarala kamerový systém, ktorý predstavoval technické zhodnotenie budovy školy. Zaúčtovaním prác a dodávok súvisiacich s technickým zhodnotením dlhodobého hmotného majetku na ťarchu nákladov nedodržala platné postupy účtovania a zákon o účtovníctve. Obstaraný majetok neviedla v účtovníctve, čím nedodržala zákon o majetku vyšších územných celkov.

V Divadle Andreja Bagara v Nitre interná smernica pre vedenie účtovníctva nebola aktualizovaná podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Preverované rozpočtové a príspevkové organizácie ako účtovné jednotky zostavili účtovnú závierku v riadnom termíne. Všetky účtovné závierky obsahovali zákonom predpísané náležitosti, a to súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky. Účtovné závierky nepodliehali povinnosti auditu, nakoľko boli auditované v rámci konsolidovaného celku.

V Technickej akadémii Zvolen a Strednej odbornej škole technickej Lučenec poznámky neobsahovali všetky predpísané náležitosti, čím došlo k porušeniu zákona o účtovníctve.

Kontrolovaný subjekt Gymnázium Žilina uviedol v súvahe a poznámkach k účtovnej závierke dve rôzne brutto hodnoty majetku evidovaného na účte stavby (rozdiel 5 888,00 eur). Tento nesúlad v údajoch účtovnej závierky vznikol nezapočítaním prírastku nehnuteľného majetku v poznámkach k účtovnej závierke.

Zverejňovanie zmlúv, faktúr a objednávok

Kontrolou zverejňovania zmlúv, faktúr a objednávok v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám a Občianskeho zákonníka boli zistené viaceré nedostatky:

- pri zverejnení faktúry, dvoch objednávok a zmluvy o dielo v kontrolovanom subjekte Považská knižnica v Považskej Bystrici neboli zverejnené zákonom stanovené údaje, podobne Stredná zdravotnícka škola Košice nezverejnila zákonom stanovené údaje pri niektorých objednávkach a faktúrach. Technická akadémia Zvolen nezverejnila zákonom stanovené údaje v súvislosti s jednou faktúrou;
- kontrolou Považskej knižnice v Považskej Bystrici bolo tiež zistené porušenie Občianskeho zákonníka, keď v zmluve o dielo bol nesprávne označený účastník zmluvného vzťahu. Podľa Občianskeho zákonníka sú účastníci zmluvných vzťahov povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov;
- v kontrolovanom subjekte Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Senica neboli preverované objednávky zverejnené v termíne stanovenom zákonom;
- kontrolované subjekty Stredná zdravotnícka škola Žilina, Gymnázium Žilina, Stredná priemyselná škola Myjava nezverejnili preverované nájomné zmluvy, zároveň tým tieto nájomné zmluvy nenadobudli podľa Občianskeho zákonníka účinnosť;
- Športové gymnázium Trenčín nezverejnilo na svojom webovom sídle preverované objednávky a zmluvu o spolupráci s vydavateľom tlačív;
- vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne bolo zistené, že päť zmlúv bolo zverejnených v nečitateľnej forme a nebolo ich možné identifikovať, päť zmlúv z vybranej vzorky bolo zverejnených aj s podpismi osôb, ktoré tieto zmluvy podpísali a v dvoch prípadoch zverejnenia zmlúv bol uvedený dátum účinnosti skôr, ako bola samotná zmluva uzatvorená;
- Stredná priemyselná škola Myjava v kontrolovanom období nezverejňovala vôbec objednávky;
- Domov pre seniorov Stará Ľubovňa zverejnil zmluvu a jeden dodatok k zmluve pred ich uzatvorením a pri faktúrach, ktoré boli zverejnené formou štruktúrovaného prehľadu chýbal do 30.04.2013 popis fakturovaného plnenia.

Dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní

Rozpočtové a príspevkové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC boli v zmysle zákona o verejnom obstarávaní verejnými obstarávateľmi.

Dodržiavanie postupov pri verejnom obstarávaní bolo preverené na vybranej vzorke zákaziek, pričom nedostatky týkajúce sa zákona o verejnom obstarávaní boli zistené v siedmich kontrolovaných subjektoch:

- Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky nezverejnila na svojej webovej stránke zadávanie zákazky najmenej tri pracovné dni pred jej zadaním;
- kontrolované subjekty Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Stredná priemyselná škola Myjava a Športové gymnázium Trenčín nezverejňovali na svojom webovom sídle raz štvrťročne súhrnnú správu o zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1000,00 eur;
- Stredná priemyselná škola Myjava a Športové gymnázium Trenčín neevidovali všetky doklady a neuchovali dokumentáciu z verejného obstarávania päť rokov po uzatvorení zmluvy;
- Stredná zdravotnícka škola Košice a Stredná zdravotnícka škola Trnava určili vo viacerých prípadoch predpokladanú hodnotu zákazky s daňou z pridanej hodnoty;
- Stredná zdravotnícka škola Košice nevykonala verejné obstarávanie na dodávku elektrickej energie;
- Stredná odborná škola technická v Lučenci uzatvorila v dvoch prípadoch zmluvu s úspešným uchádzačom pred termínom stanoveným zákonom o verejnom obstarávaní, zároveň v oznámení výsledkov verejného obstarávania neuviedla lehotu na podanie námietky a jednému z uchádzačov zaslala oznámenie o výsledku vyhodnotenia ponúk namiesto oznámenia o jeho vylúčení;
- Technická akadémia Zvolen nevydala internú smernicu, v ktorej by boli zapracované povinné postupy a usmernenia vyplývajúce z príkazu predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja.

Dodržiavanie podmienok na vykonávanie podnikateľskej činnosti a evidencia výnosov a nákladov z podnikateľskej činnosti

Vykonávanie podnikateľskej činnosti bolo preverené v štyroch subjektoch (Stredná odborná škola technická Lučenec, Stredná odborná škola automobilová Bratislava, Stredná odborná škola Bratislava). Uvedené organizácie vykonávali podnikateľskú činnosť so súhlasom svojich zriaďovateľov v oblastiach, ktoré súviseli s ich hlavnou činnosťou. Podnikateľskú činnosť vykonávali na základe platných živnostenských oprávnení. Výnosy a náklady sledovali na samostatnom účte. Náklady na podnikateľskú činnosť boli kryté výnosmi z nej. Všetky subjekty podali daňové priznanie k dani z príjmov, prostriedky po zdanení získané podnikateľskou činnosťou boli využívané na podporu a skvalitňovanie hlavnej činnosti.

Technická akadémia Zvolen mala v čase výkonu kontroly v živnostenskom registri zapísané tri predmety podnikania a súhlas zriaďovateľa na vykonávanie podnikateľskej činnosti z roku 2007. V kontrolovanom období však podnikateľskú činnosť nevykonávala, podala daňové priznanie k dani z príjmov s nulovou daňovou povinnosťou.

3. Nakladanie s majetkom

Správnosť a úplnosť evidencie majetku

Kontrolované rozpočtové a príspevkové organizácie mali povinnosť inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov v zmysle zákona o účtovníctve. Všetky subjekty túto povinnosť splnili.

NKÚ SR preveril bola dokumentáciu z vykonaných inventarizácií, pričom boli zistené nedostatky v deviatich subjektoch (Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky, Stredná priemyselná škola Myjava, Stredná zdravotnícka škola Žilina, Gymnázium Žilina, Športové gymnázium Trenčín, Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Stredná odborná škola Bratislava, Stredná zdravotnícka škola Košice). Najčastejšie nedostatky sa týkali inventúrnych súpisov a inventarizačných zápisov, ktoré neobsahovali zákonom požadované náležitosti, resp. niektoré neboli vôbec vypracované, ďalej neboli inventarizované niektoré druhy majetku, v niektorých prípadoch nebola vykonaná inventarizácia rozdielu majetku a záväzkov, rozdiel medzi skutočným stavom v účtovníctve a stavom podľa inventúrneho súpisu nebol uvedený v inventarizačnom zápise a nesprávne sumy boli vykázané aj v súvahe, opravy inventarizačných zápisov boli vykonávané v rozpore so zákonom o účtovníctve.

Ďalej boli zistené nedostatky týkajúce sa zákona o účtovníctve a platných postupov účtovania, zákona o dani z príjmov, zákona o majetku vyšších územných celkov a zákona o katastri nehnuteľností v nasledovných prípadoch:

- Domov pre seniorov Stará Ľubovňa, Stredná priemyselná škola Myjava, Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne nevedli v účtovníctve pozemky, ktoré mali na liste vlastníctva;
- Športové gymnázium Trenčín a Stredná priemyselná škola Myjava nevedli evidenciu majetku (budovy a pozemky) jednoznačne a preukázateľne;
- Považská knižnica v Považskej Bystrici a Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne mali na liste vlastníctva nesprávnu adresu vlastníka, ako účastníka právneho vzťahu;
- Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne nesprávne zaradila majetok (budovy) do odpisových skupín, Divadlo Andreja Bagara nesprávne zostavilo odpisové skupiny, Technická akadémia Zvolen nesprávne určila výšku technického zhodnotenia budovy a tým následne aj nesprávne stanovila výšku odpisov;
- Divadlo Andreja Bagara zahrnulo do drobného hmotného majetku a viedlo na podsúvahovom účte aj majetok, ktorý spĺňal podmienky umeleckého diela;
- Stredná zdravotnícka škola Košice nesprávne evidovala, účtovala a inventarizovala zásoby, čím došlo k skresleniu verného a pravdivého obrazu o stave majetku v účtovnej závierke, ďalej tiež viedla účtovníctvo o dlhodobom hmotnom majetku v nesprávnej hodnote;
- Stredná zdravotnícka škola Trnava evidovala na účte obstarania dlhodobého hmotného majetku sumu 25 990,84 eur, ktorá sa týkala realizovanej stavby horúčovodu z roku 1995, pričom kontrolou bolo zistené, že dielo je v užívaní.

Nakladanie s majetkom a majetkovými právami

Stredná odborná škola automobilová Bratislava, Športové gymnázium Trenčín a Stredná odborná škola technická v Lučenci konali v rozpore so zákonom o majetku VÚC a platnými zásadami hospodárenia zriaďovateľa, keď neuplatňovali právo na úroky z omeškania pri oneskorenej úhrade záväzkov vyplývajúcich z uzatvorených zmlúv.

K 31.12.2013 evidovali kontrolované subjekty pohľadávky vo výške 700 839,39 eur, vo väčšine prípadov išlo o krátkodobé pohľadávky.

Stredná odborná škola v Lučenci, Stredná priemyselná škola Myjava a Športové gymnázium Trenčín nekonali v prípade vymáhania preverovaných pohľadávok a nepostupovali tak v súlade so zákonom o majetku VÚC a platnými zásadami hospodárenia zriaďovateľa.

Konanie v rozpore s uzatvorenou zmluvou a Občianskym zákonníkom bolo zistené v prípade prenájmu priestorov školského bufetu v Strednej priemyselnej škole Myjava, kedy nebolo uhradených 10 platieb za nájomné. Dlžná suma bola uhradená v priebehu kontroly.

V Strednej priemyselnej škole Myjava, Technickej akadémii Zvolen a Gymnázium Žilina preverené nájomné zmluvy neobsahovali požadované náležitosti, čím nebol dodržaný zákon o majetku VÚC, zákon o nájme a podnájme nebytových priestorov a platné zásady hospodárenia zriaďovateľa.

Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky umožnila dlžníkovi splácať dlh v sume 380,12 eur v splátkach len na základe mailovej komunikácie. V jednom prípade nevymáhala pohľadávku a nestarala sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, čím nepostupovala v súlade so zákonom o majetku VÚC a platnými zásadami hospodárenia zriaďovateľa.

Stredná zdravotnícka škola Košice poverila svojho zriaďovateľa ako centrálného obstarávateľa, aby pre ňu obstaral energetické služby, t. j. výber strategického partnera pre uskutočnenie opatrení systémom Energy performance contracting.

Na základe výsledkov verejného obstarávania bola uzatvorená rámcová zmluva o energetických službách a o prevádzke a údržbe energetických zariadení medzi poskytovateľom služieb obchodnou spoločnosťou a Košickým samosprávnym krajom.

V zmysle tejto zmluvy Stredná zdravotnícka škola Košice ako koncový zákazník uzatvorila individuálnu zmluvu o energetických službách s poskytovateľom služieb. Predmetom zmluvy bolo odplatne zabezpečiť služby na dosiahnutie efektívnosti a hospodárnosti pri používaní tepelnej energie a dosiahnutie hmotného prospechu a výhody pre zákazníka formou komplexnej rekonštrukcie, modernizácie, prevádzky a údržby tepelno-technických zariadení a zabezpečením ďalších energetických služieb.

Majetok energetického hospodárstva bol naďalej vedený v účtovníctve Strednej zdravotníckej školy Košice, ktorá účtovala a odpisovala tento majetok ako súčasť obstarávacej hodnoty budovy školy, aj keď ako správca tento majetok nemohla udržiavať, užívať a chrániť tak, ako jej tieto povinnosti ukladá zákon o majetku VÚC.

Individuálna zmluva ako celok predstavuje riziko pre rozpočet Strednej zdravotníckej školy Košice v dlhodobom horizonte trvania zmluvy na 18 rokov. Výhodnosť komplexne zabezpečovaných energetických služieb z hľadiska dosiahnutých úspor a hmotného prospechu pre školu je po druhom roku ťažko hodnotiteľná pre nedostupnosť relevantných údajov a krátke časové obdobie.

4. Vnútorný kontrolný systém

Na rozpočtové a príspevkové organizácie sa vzťahovali povinnosti, vyplývajúce zo zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej kontroly bolo v kompetencii jednotlivých kontrolovaných subjektov, následnú finančnú kontrolu bol oprávnený vykonávať útvar hlavného kontrolóra zriaďovateľa, t. j. príslušného vyššieho územného celku.

Kontrolované subjekty mali vo všetkých prípadoch vykonávanie finančnej kontroly upravené internou smernicou.

Nesprávne, formálne alebo žiadne vykonávanie predbežnej finančnej kontroly bolo zistené vo viacerých prípadoch:

- v Domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov Senica, Strednej zdravotníckej škole Žilina, Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne, Strednej priemyselnej škole Myjava a Športovom gymnáziu Trenčín nebola predbežná finančná kontrola vykonaná pred uzatvorením preverovaných zmlúv;
- v Divadle Andreja Bagara v Nitre neboli predbežnou finančnou kontrolou overované všetky finančné operácie (zmluvy o dielo, zmluvy o nájme majetku, pracovné zmluvy a odberateľské faktúry);
- v kontrolovanom subjekte Gymnázium Žilina boli preverované nájomné zmluvy overené predbežnou finančnou kontrolou až po ich podpise, t. j. predbežná finančná kontrola bola vykonaná formálne, v rozpore so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite;
- v Strednej zdravotníckej škole Košice a v Športovom gymnáziu Trenčín na dokladoch súvisiacich s pripravovanou finančnou operáciou chýbali niektoré predpísané náležitosti predbežnej finančnej kontroly;
- v Strednej odbornej škole technickej Lučenec bolo v troch prípadoch zistené formálne vykonanie predbežnej finančnej kontroly, pretože pripravovaná finančná operácia nebola v súlade so schváleným rozpočtom napriek tomu, že pri výkone predbežnej finančnej kontroly bol potvrdený jej súlad.

V kontrolovaných subjektoch Stredná odborná škola automobilová Bratislava, Technická akadémia Zvolen, Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Nové Zámky, Domov pre seniorov Stará Ľubovňa, Stredná zdravotnícka škola Trnava, Stredná odborná škola Bratislava, Považská knižnica v Považskej Bystrici, Malokarpatská knižnica a Malokarpatské múzeum neboli zistené pri výkone predbežnej finančnej kontroly nedostatky.

Priebežná finančná kontrola bola vykonávaná v štyroch kontrolovaných subjektoch. V dvoch prípadoch, v Strednej odbornej škole hotelových služieb a obchodu Nové Zámky a Strednej odbornej škole technickej Lučenec, bola priebežná finančná kontrola realizovaná v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

V kontrolovaných subjektoch Divadlo Andreja Bagara v Nitre a v Domove pre seniorov Stará Ľubovňa boli pri výkone priebežnej finančnej kontroly zistené nedostatky, keď dokumentácia neobsahovala náležitosti v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. V Domove pre seniorov Stará Ľubovňa bola priebežná finančná kontrola v niektorých prípadoch vykonaná formálne, až po vykonaní finančnej operácie (úhrade výdavku).

Kontrola zo strany zriaďovateľa bola vykonaná v ôsmich prípadoch, v štyroch prípadoch (Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Športové gymnázium Trenčín, Stredná zdravotnícka škola Trnava a Stredná odborná škola Bratislava) bola vykonaná externá kontrola inými oprávnenými orgánmi a to Správou finančnej kontroly, Ministerstvom financií SR, NKÚ SR a externou audítorskou spoločnosťou. Uvedené kontroly boli zamerané najmä na čerpanie účelovo určených finančných prostriedkov z rozpočtu Európskej únie a štátneho rozpočtu.

Protokoly o výsledku kontroly a záznam o výsledku kontroly kontrolovaných rozpočtových a príspevkových organizácií sú zverejnené na webovom sídle NKÚ SR www.nku.gov.sk.